

Design Open 2015

Glaspyramiden i Östersund

Nyckelord

- Värme
- Hållbarhet
- Kreativitet
- Rekreation
- Till gagn för medborgare
- Landmärke

Process

- Moodboard
- Brainstorming
- Utveckla koncept
- Konkretisera uppgiften
- Skissa
- Bygga modell i skala 1:250
- Ritning
- Skriva rapport

Uppdragsgivare: E ON

Olle Björkebaum, Emma Reihammar
Teknikprogrammet, Årskurs 3, JGY Wargentin
Östersund

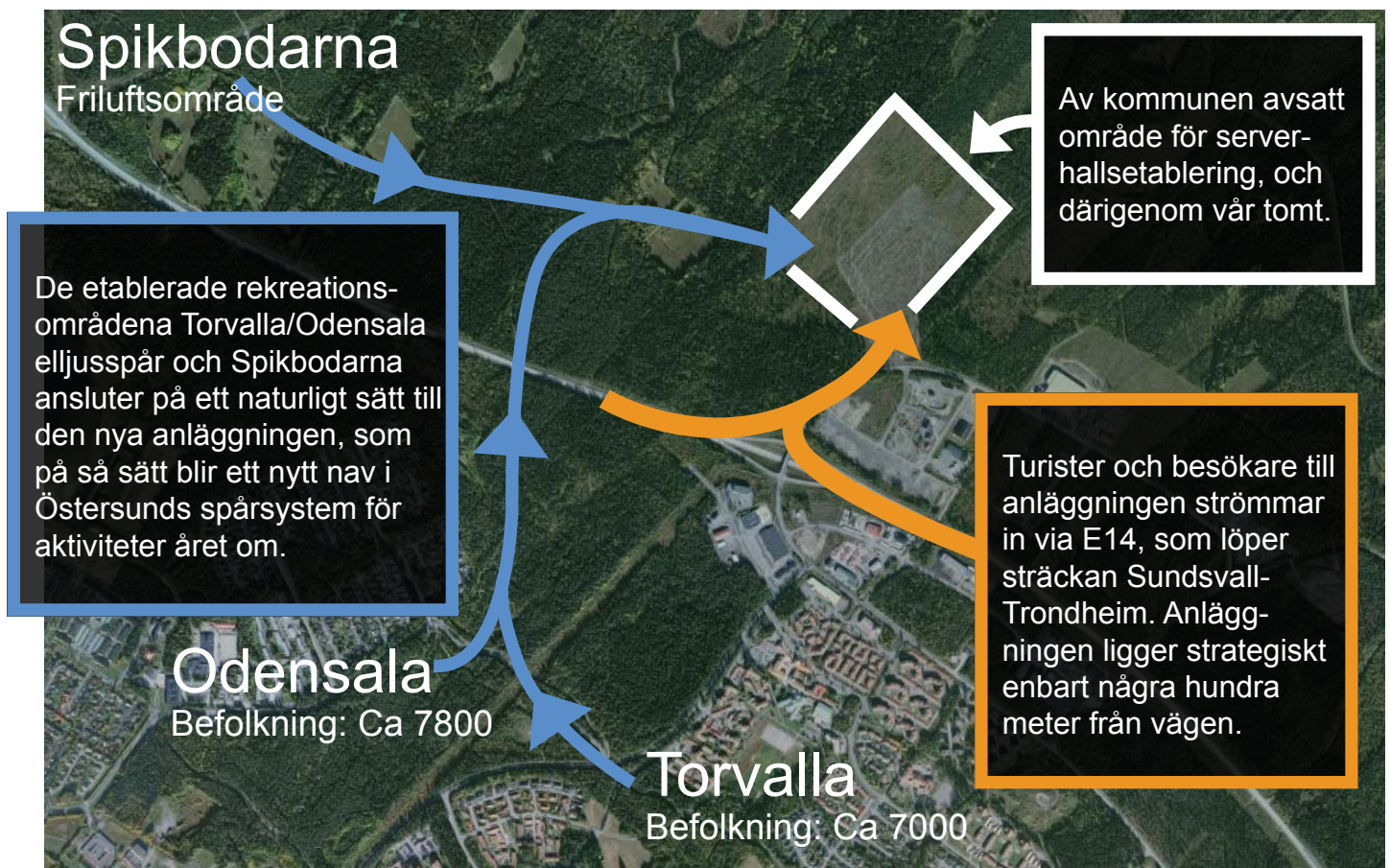
Designuppgiften vi har tilldelats är att ta vara på den enorma mängd spillvärme som alstras från en serverhall, och använda denna värme till något som gynnar människor och miljö. Detta var en uppgift med stor potential. Vi började med att skala av uppgiften. Vi tog avstamp i att vi bor i Östersund, en stad med en avsatt tomt för just en serverhallsetablering. Den ligger i övre Torvalla, 500 meter från E14, och med närhet till några av Östersunds mest populära friluftsområden. Vi utgick från att en serverhall är en stor kvadrat på ungefär 160 x 160 meter. Värmen stiger därifrån naturligt uppåt. Vilken form tillåter en stor bottenarea med möjlighet att bygga på höjden, utan att ta för mycket av stadsrummet i anspråk? Vi kom fram till pyramidformen.

Ovanpå den stora serverhallen bildas ett växthus med glasade fasader. I mitten valde vi att placera "Trappan", som med sina stora långsamt lutande plan tar en till toppen av Pyramiden. Längs hela Trappan kommer odling att bedrivas i form av kolonilotter som privatpersoner och företag kan hyra för att kunna odla sina egna grönsaker och frukter. I toppen av Pyramiden finns två plan, 60-70 meter ovan markytan. Här finns en utsiktsplatå, där man har 360-graders utsikt över Jämtlands

storslagna natur. Ovanför utsiktsplatån finns en restaurang, där råvarorna hämtas direkt från underliggande odlingar. I det stora bottenplanet (våningen ovanför serverhallen), frodas aktiviteter. Här finns två mindre glaspyramider som visar upp olika klimatzoner. Det är den tropiska pyramiden, där regnskogen har flyttat in, och den ökentempererade pyramiden, där kaktusarna och sanden står i kontrast till det ofta så kalla klimatet utomhus i Jämtland. Här bedrivs också biodlingar, som främjar den biologiska mångfalden i Pyramiden, och även mer storskalig odling, där markarrendatorer kan närproducera mat året om till Östersund med omnejd.

Detta ska vara en mötenas plats, där besökare och turister som är nyfikna på denna extraordinära anläggning möter invånarna och företagen som brukar den. Här samlas man kring rekreation och kultur, där konserter av olika storlek varvas med aktiviteter som knyts an till de redan befintliga friluftsområdena. Här kan man njuta av delikatesser som företag och privatpersoner odlar och själva säljer på plats.

Pyramiden erbjuder en varm insida full av aktiviteter, i kontrast till det kalla klimat som är vanligt i Norrlands inland.

Odlingar samt Trappan

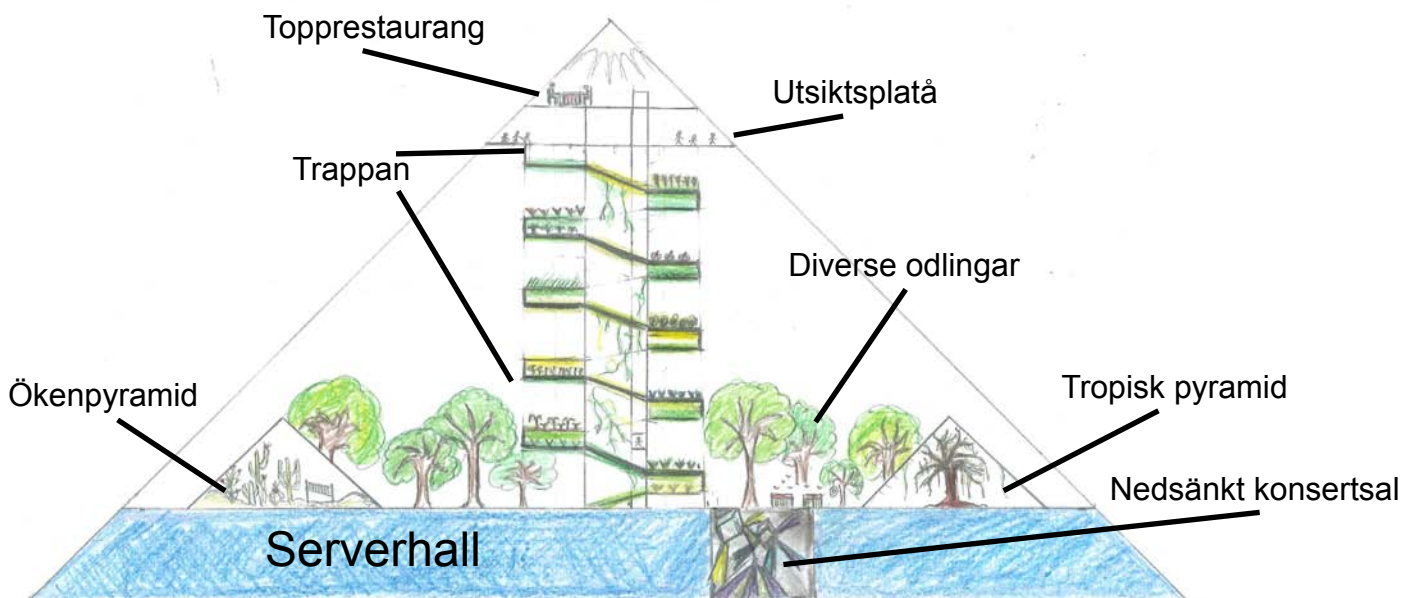
Odlingar ovanpå bottenplanets serverhall

Tropisk pyramid samt biodlingar

Trappan, med tropisk pyramid och biodlingar i bakgrunden

Två berättelser från pyramiden

Det är en kall februarimorgon i Östersund. Pensionären Gunilla, 67 år, sitter på bussen på väg till Östersunds senaste etablering, Glaspyramiden i Torvalla. Här byggde internetjätten en serverhall som med spillvärme som utgångspunkt kunde skapa någonting som gynnar medborgarna, vilket i sin tur ger reklam för företaget. Smart tanke, tycker Gunilla som nu klivit av bussen och står och beskådar den gnistrande glaspyramiden. Därinne finns odlingslotter, tropiska miljöer och möjlighet till olika aktiviteter. Därinne gömmer sig värmen.

Gunilla går in genom entrén och uppför de stora trapporna som leder till det väldiga publika planet ovanför serverhallen. Från det iskalla klimatet utanför möts hon nu av trettigradig värme. Där sitter långdskidsmotionärer som tagit en morgontur med start- och slutpunkt vid pyramiden, och som nu låter sig tinas upp av den härliga värme som så sällan upplevs i vinterstaden Östersund. Där på åkern i det gigantiska växthuset skördar den lilla eldrivna traktorn grödor som sedan går direkt till matbutikerna i närområdet. Och där, högt upp i den enorma trappan som leder upp till toppen, där har Gunilla sin egen lilla odlingslott.

Hon kliver ut från hissen, och blickar ut över all aktivitet i Pyramiden, och utanför glasfasaden, reser sig Ovikenfjällen och Åreskutan. En tomt med utsikt, till skillnad från det hon ser från sitt fönster i lägenheten.

När Gunilla arbetar på sin odlingslott lever hon. Hon odlar sina egna grönsaker, hon möter människor, bekanta som okända, jämtlänningar som turister. En familj kommer plötsligt fram till henne. Gunilla erbjuder dem egenodlade äpplen. De heter Dahlberg och har kommit från Stockholm för att fira sportlov i de jämtländska fjällen. Familjen har länge velat besöka den omtalade anläggningen. Gunilla visar sina odlingar innan de fortsätter mot topprestaurangen där det serveras dagens lunch.

Solen börjar sjunka och Gunilla har nu rensat ogräs och snygga till på sin lott. Innan hon beger sig hemåt sätter hon sig ner och njuter av solnedgången som färgar hela Pyramiden orange. Här är livskvaliteten, här är värmen.

Familjen Dahlberg startade tidigt på morgonen sin resa från huvudstaden på väg mot de jämtländska fjällen. De har tidigare åkt till sydligare skidorter, men mamma Agneta i familjen propsade på att åka till Jämtland. Agneta är nämligen arkitekt, och har i några år drömt om att åka till norra Sveriges främsta framtidsymbol: Pyramiden. Hon älskar idén att den värme som naturligt blir till i en stor serverhall används till något som gynnar medborgare, miljö, turism och småföretagande. På avstånd ser de något som glimmar. Där står den.

Väl inne åker jackorna av direkt. De tar en rundtur. I den tropiskt tempererade mindre glaspyramiden har en bit av Amazonas landat i Jämtland, med fuktig luft och exotisk växtlighet. På andra sidan komplexet, inrymmer en identisk glaspyramid ett ökenklimat. Här står kaktusarna tätt och här spelar ett kompisgäng strandvolleyboll. De tar "Trappan" till toppen, 65 meter upp. Där finns lunchrestaurangen.

Halvvägs upp stöter de på en äldre dam som står och sköter sina äppelträd. När damen får syn på familjen, erbjuds de varsitt äpple. Agneta ville bli arkitekt för hon har alltid älskat det som gör oss mänskliga: Att mötas, skratta, dela med sig. Hon blir därför väldigt glad över att träffa en sådan hängiven kvinna som berättar att hon åker hit var och varannan dag nu när hon är pensionär. Här sköter hon sina odlingar, och njuter av livet.

Lunchbuffén bygger på råvaror odlade i Pyramiden. Familjen tar glashissen ner, sätter sig i bilen och åker vidare västerut. I backspegeln glittrar en prisma i vintermörkret.

Pyramidens koncept

